

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123308188
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:6123308188.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: COFIDIS SA so sídlom: 61 Avenue Halley, Parc de la Haute Borne, 59866 Villeneuve-d' Ascq CEDEX, Francúzska republika, registračné číslo: 325 307 106, na území Slovenskej republiky konajúci prostredníctvom organizačnej zložky: COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky so sídlom: Landererova 12, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 595 628, zastúpený: Advokátska kancelária Antovszká, s. r. o. so sídlom: Bárdošova 2/A, 831 01 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 36 866 881, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. E. F., o zaplatenie 892,95 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 858,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 858,64 eur od 8.1.2023 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

21

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 28.4.2023 domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny 892,95 eur, úroku v sume 35,71 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 892,95 eur od 8.1.2023 do zaplatenia, nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 4,53 eur a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 18.3.2022 žalobca uzatvoril so žalovaným Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere č. 90685419 (ďalej len „Zmluva“). Na základe uvedenej Zmluvy žalobca poskytol žalovanému úverový rámec vo výške 5.000,- eur. Aktuálna výška úverového rámca bola vo výške 1.500,- eur. Keďže išlo o spotrebiteľský revolvingový úver, žalovaný bol oprávnený opätovne čerpať finančné prostriedky do výšky zostatku disponibilného úverového rámca dohodnutého v Zmluve. Zmluva bola uzatvorená prostredníctvom predajcu, ktorý ponúkol žalovanému možnosť uhradiť kúpnu cenu tovaru uzatvorením Zmluvy. Teda prvé čerpanie úveru bolo viazané na nákup tovaru, pričom cena tovaru bola vo výške 1099,- eur. Žalobca financoval výšku kúpnej ceny tovaru 1.099,- eur prostredníctvom úveru. Samotné čerpanie úveru bolo v súlade so Zmluvou poskytnuté priamo na účet predajcu, ktorý žalovanému tovar predal. Vlastníkom tovaru sa stal žalovaný, ktorý bol zaviazaný žalobcovi v zmysle Zmluvy. Pre prvé čerpanie boli dohodnuté osobitné podmienky, pričom v prípade ak by žalovaný čerpal ďalšie finančné prostriedky, na nasledujúce

čerpania by sa použili ustanovenia - základné podmienky Zmluvy. Nakoľko žalovaný čerpal finančné prostriedky iba raz, na vzťah žalobcu a žalovaného sa použijú osobitné podmienky, podľa ktorých sa žalovaný zaviazal splácať úver mesačnými splátkami vo výške 60,09 eur, najneskôr k 15. dňu v mesiaci. Úroková sadzba bola dojednaná vo výške 11,10 % ročne, RPMN vo výške 11,67 %. Celková čiastka splatná žalovaným (čerpaný úver a odplata) bola dohodnutá vo výške 1.208,80 eur. Žalobca poskytol žalovanému sumu uvedenú vo výpise ako financovanie v celkovej výške 1.099,- eur. Žalovaný uhradil žalobcovi spolu sumu vo výške 240,36 eur. Nakoľko žalovaný neplnil svoju základnú povinnosť, splácať úver riadne a včas, žalobca dňa 5.12.2022 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Súčasne žalobca žalovanému oznámil výšku dlhu voči žalobcovi, žiadal o zaplatenie celého dlhu a upozornil na následok uplynutia 5 dňovej lehoty na úhradu dlžnej sumy. Lehota uplynula dňa 7.1.2023. Následne aj právny zástupca žalobcu zaslal žalovanému predžalobnú upomienku zo dňa 4.4.2023, v ktorej žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy. Žalovaný však na výzvu nijakým spôsobom nereagoval. S ohľadom na uvedené, žalobca si uplatňuje voči žalovanému svoj nárok, ktorý pozostáva z nesplatenej istiny vo výške 892,95 eur, úroku vo výške 35,71 eur a poplatkov za upomienky vo výške 4,53 eur. Medzi žalobcom a žalovaným vznikol záväzkový vzťah na základe uzavretej Zmluvy, z ktorého vyplynula pre žalobcu povinnosť poskytnúť žalovanému úverový limit na čerpanie finančných prostriedkov, čo žalobca splnil a žalovanému vznikla povinnosť platiť mesačné splátky v dohodnutých pravidelných mesačných termínoch splatnosti. Žalobca si okrem nároku opísaného vyššie uplatňuje voči žalovanému aj zákonné úroky z omeškania z istiny odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty uvedenej vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný neuhradil žalobcovi celý dlžný záväzok, žalobca navrhuje, aby okresný súd vydal platobný rozkaz v zmysle tohto formuláru na vydanie platobného rozkazu.

2. Žalovaný sa k žalobe žalobcu sa nevyjadril.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to Pokusom o zmier z 4.4.2023, podacím hárkom, Výpisom z Obchodného registra žalobcu a jeho prekladom, Rozkladom splátok k zmluve č. 90685419, Upozornením na nesplnenie zmluvných podmienok – výzvou pred zosplatením s obálkou s doručenkou, Výpisom z úverového účtu č. 90685419, Vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru z 5.12.2022 s obálkou s doručenkou, Zmluvnou dokumentáciou a zmluvou o úvere z 18.3.2022 č. 90685419, Informáciou o spracovaní osobných údajov z 18.3.2022, Dohodou o zrážkach zo mzdy z 18.3.2022, Finančným sprostredkovaním z 18.3.2022, občianskym preukazom žalovaného, návrhom žalobcu na pokračovanie v konaní na príslušnom súde z 18.7.2023, vyjadrením žalobcu zo dňa 7.9.2023 spolu s prílohami, a to súhrnnými informáciami o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2022, kalkulačkou týkajúcou sa overenia bonity žalovaného, výpisom z registra Sociálnej poisťovne z 18.3.2022, overovaním úverového zaťaženia žalovaného a výpočtom RPMN, prednesom právnej zástupkyne žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Žalobca ako banka a žalovaný ako klient uzavreli dňa 18.3.2022 zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere č. 90685419 (ďalej len „zmluva“), pričom výška úveru predstavovala sumu 1099,- eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 20 mesačných splátkach a celková čiastka predstavovala sumu 1208,80 eur, výška mesačnej splátky sumu 60,44 eur a ročná úroková sadzba 11,10 %, RPMN bola uvedená vo výške 11,67 %.

5. Podľa čl. 1.1 zmluvy predmetom Zmluvy o úvere je poskytnutie revolvingového spotrebiteľského úveru (ďalej len „revolvingový úver“) bankou klientovi do výšky schváleného úverového rámca za podmienok dohodnutých v Zmluve o úvere. Klient je povinný poskytnutý revolvingový úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky, poplatky a prípadné sankčné nároky veriteľa vzniknuté v dôsledku porušenia povinností klienta a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v Zmluve o úvere.

6. Podľa čl. 5.2 zmluvy klient sa zaväzuje riadne a včas splácať poskytnutý revolvingový úver, a to formou dohodnutých pravidelných mesačných splátok. Banka splátku použije na úhradu splatných záväzkov klienta.

7. Podľa čl. 5.5 zmluvy klient je povinný splácať poskytnutý revolvingový úver vrátane príslušných poplatkov na účet banky uvedený v Zmluve o úvere a pod variabilným symbolom, ktorým je číslo Zmluvy.

8. Podľa čl. 7.1 zmluvy v prípade, ak klient nespláca poskytnutý revolvingový úver riadne a včas, je banka oprávnená: a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť revolvingového úveru t. j. požadovať splatenie revolvingového úveru vrátane príslušných úrokov a poplatkov v lehote a s účinnosťou, ktorú veriteľ určí v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti; b) vypovedať Zmluvu o úvere; výpovedná doba je dva mesiace a začína plynúť v 1. deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci v ktorom bola klientovi výpoveď zaslaná; c) pozastaviť ďalšie čerpanie revolvingového úver.

9. Podľa čl. 7.2 zmluvy banka je oprávnená v prípade porušenie povinností klienta splácať poskytnutý revolvingový úver riadne a včas, požadovať od klienta zaplatenie úrokov z omeškania v zákonom stanovenej výške odo dňa nasledujúceho po dni, kedy došlo k omeškaniu klienta so splácaním revolvingového úveru, zmluvnú pokutu vo výške 1,2625 % mesačne z každej dlžnej splátky revolvingového úveru, s ktorou sa klient dostal do omeškania o viac ako 12 dní a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a klient je povinný úroky z omeškania, zmluvnú pokutu a náklady spojené s uplatnením pohľadávky zaplatiť.

10. Žalobca listom zo dňa 4.11.2022 upozornil žalovaného, že výška dlžnej čiastky k uvedenému dňu predstavuje 244,89 eur, pričom ho vyzval na okamžitú úhradu dlžnej čiastky a upozornil žalovaného, že v prípade neuhradenia dlžných splátok do 15 dní od doručenia tohto listu, bude úver zosplatený a žalobca bude požadovať celý zostatok úveru vrátane príslušenstva. Podľa predloženej obálky s doručenkou, listinu žalovaný neprevzal v odbernej lehote a dňa 7.11.2022 bola zásielka uložená na pošte, kedy sa najskôr dostala do dispozičnej sféry žalovaného.

11. Žalobca listom zo dňa 5.12.2022 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru na základe zmluvy č. 90685419, pričom aktuálny dlh zo zmluvy vrátane príslušenstva predstavoval 933,19 eur. Žalovaného žalobca vyzval na úhradu tejto sumy do 5 dní od doručenia listu. Podľa predloženej obálky s doručenkou, listinu žalovaný neprevzal v odbernej lehote a dňa 7.12.2022 bola zásielka uložená na pošte, kedy sa najskôr dostala do dispozičnej sféry žalovaného.

12. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaný jednotlivými splátkami od apríla 2022 do júla 2022 uhradil k zmluve č. 90685419 sumu 240,36 eur.

13. Žalobca vo vyjadrení z 7.9.2023 uviedol, že žalobca poskytol žalovanému finančné prostriedky spolu vo výške 1.099,- eur. Žalovaný uskutočnil nasledovné úhrady: dňa 25.04.2022 vo výške 60,09 eur, dňa 14.05.2022 vo výške 60,09 eur, dňa 16.06.2022 vo výške 60,09 eur, dňa 19.07.2022 vo výške 60,09 eur. S ohľadom na uvedené, žalovaný uhradil celkovo sumu vo výške 240,36 eur, z čoho sa časť vo výške 206,05 eur započítala na úhradu istiny a časť vo výške 34,31 eur započítala na úhradu úroku. Nárok žalobcu predstavuje nesplatenú istinu vo výške 892,95 eur, vyčíslený úrok vo výške 35,71 eur, nevyčíslený úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 892,95 eur od 08.01.2023 do zaplatenia a poplatkov za upomienky vo výške 4,53 eur. Istina vo výške 892,95 eur predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 1.099,- eur a splátkami v časti, v ktorej sa počítali na úhradu istiny vo výške 206,05 eur. Ministerstvo financií Slovenskej republiky na svojom webovom sídle v časti finančného trhu, ochrany finančných spotrebiteľov – spotrebiteľských úverov zverejňuje podľa príslušných kalendárnych rokov súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za jednotlivé štvrťroky. V roku 2022, konkrétne v 1. štvrťroku, bola zverejnená priemerná výška RPMN pre ostatné spotrebiteľské úvery do 1500 eur vrátane so splatnosťou od 1 do 5 rokov, vo výške 20,58 %. Žalobca so žalovaným dojednal odplatu t.j. úrok za poskytnutý úver vo výške 11,10 %, teda výška úroku dojednaná medzi žalobcom a žalovaným v Zmluve bola dojednaná v súlade s právnou úpravou týkajúcou sa ochrany spotrebiteľa. Z výpisu úverového účtu klienta vyplýva, že žalovanému bol od uzatvorenia Zmluvy do výpovede zo Zmluvy vyúčtovaný úrok spolu vo výške 70,02 eur. Vyúčtovaný úrok spolu vo výške 70,02 eur mínus úhrady započítané na úrok vo výške 34,31 eur = 35,71 eur. Z výpisu úverového účtu klienta vyplýva, že žalovanému bola od uzatvorenia Zmluvy do výpovede zo Zmluvy vyúčtovaná zmluvná pokuta spolu vo výške 4,53 eur. Výpočet zmluvnej pokuty: - v období 08/2022 vo výške 0,75 eur - Zmluvná pokuta bola vypočítaná ako 1,2625 % zo sumy 60,09 eur (očakávaná mesačná splátka z predchádzajúceho obdobia); - v období 09/2022 vo výške 1,51 eur - Zmluvná pokuta bola vypočítaná ako 1,2625 % zo sumy 120,93 eur (očakávaná mesačná splátka z predchádzajúceho obdobia); - v období 10/2022 vo výške 2,27 eur - Zmluvná pokuta bola vypočítaná ako 1,2625 % zo sumy 182,53 eur (očakávaná mesačná splátka z predchádzajúceho obdobia); Vo výpise je označená zmluvná pokuta ako poplatok za upomienky. Toto pomenovanie dlhodobo používal v zmluvných vzťahoch ešte právny

predchodca žalobcu. Aby žalobca zachoval isté kontinuum resp. nevyvolával nedorozumenia u klientov, vo výpise toto pomenovanie zostalo napriek tomu, že svojím obsahom ide o zmluvnú pokutu. S ohľadom na uvedené suma spolu vo výške 4,53 eur predstavuje vyčíslenú zmluvnú pokutu, na ktorej sa žalobca so žalovaným dohodli v Zmluve na 4 strane v 7. článku pod názvom Následky porušenia zmluvných povinností klientom v bode 7.2. Zmluvná pokuta bola dojednaná v písomnej Zmluve. Výška zmluvnej pokuty je primeraná s ohľadom na výšku dlhu, ako aj povinnosť ktorú zabezpečovala. A teda považuje žalobu v tejto časti za dôvodnú. Vzhľadom na vyššie uvedené má žalobca nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 4,53 eur. V súlade so Zmluvou bol žalovaný povinný splácať poskytnutý úver vo výške 60,09 eur, počnúc splatnosťou prvej splátky dňa 15.04.2022, každý mesiac k 15. dňu v mesiaci a konečnou splatnosťou dňa 15.11.2023. Žalovaný prestal úver splácať od splátky splatnej k 15.08.2022. S ohľadom na uvedené bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru v súlade s čl. 7 Zmluvy, podľa ktorého môže žalobca vyhlásiť mimoriadnu splatnosť revolvingového úveru. Listom zo dňa 04.11.2022 žalobca upozornil žalovaného na neplnenie zmluvných podmienok a vyzval ho na úhradu pred zosplatením. Následne listom zo dňa 05.12.2022 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Obe listiny boli zasielané na adresu žalovaného doporučenou poštou. V súlade s vyhlásením mimoriadnej splatnosti bol žalovaný vyzvaný na úhradu celého dlhu do 5 dní od doručenia predmetného listu. Listová zásielka bola sa vrátila žalobcovi 28.12.2022. Z tohto titulu si žalobca uplatňuje úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 892,95 eur od 08.01.2023 do zaplatenia (vyhlásenie mimoriadnej splatnosti plus 5 dní na úhradu). Žalobca posúdil pred uzatvorením Zmluvy so žalovaným s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver a to tak, že preveril finančnú bonitu ako aj finančnú históriu žalovaného v úverovom registri a riadil sa aktuálnymi akceptačnými pravidlami a rozpočtovými kritériami nastavenými pre typ žiadateľa – fyzická osoba . Prebiehali nasledovné kontroly : - Kontrola dokladu totožnosti - Kontrola CRIF (úverový register) - Kontrola príjmu (v databáze Sociálnej poisťovne pre potvrdenie pracovného pomeru a overenie mzdy) - Kontrola rozpočtu - Kontrola CRE (kontrola exekúcií vykonávaná v externej databáze Cribis v Centrálnom registri exekúcií) - Kontrola konkurzov a reštrukturalizácií CRIBIS. Predmetná žiadosť o úver bola schválená na základe nahliadnutia do úverového registra (žalovaný nemal žiadne aktívne úvery v čase schvaľovania) a Sociálnej poisťovne. Bola vykonaná budgetová kalkulačka, v zmysle ktorej rozpočet žalovanému vychádzal a následne bola schválená žiadosť o úver. Postulátom je skutočnosť, že žalobca splnil povinnosť posúdiť platobnú schopnosť žalovaného pred uzatvorením Zmluvy. Základnou rovnicou, ktorá vyjadruje ročnú percentuálnu mieru nákladov, kladie do rovnováhy na ročnom základe celkovú súčasnú hodnotu čerpaných prostriedkov na jednej strane a celkovú súčasnú hodnotu splátok a platieb poplatkov na strane druhej. Intervaly medzi dátumami použitými pri výpočtoch sú vyjadrené v rokoch alebo v zlomkoch roka. Rokom sa rozumie 365 dní (alebo 366 dní pri priestupných rokoch), 52 týždňov alebo 12 rovnakých mesiacov. Rovnakým mesiacom sa rozumie mesiac, ktorý má 30,41666 dní (t. j. 365/12), bez ohľadu na to, či je rok priestupný, alebo nie je. Výsledok výpočtu sa vyjadruje s presnosťou aspoň na jedno desatinné miesto. Ak sa hodnota číslce na nasledujúcom desatinnom mieste rovná alebo je väčšia ako 5, číslce na danom desatinnom mieste sa zvýši o jeden. Výška čerpania predstavovala sumu vo výške 1099 eur. Výška mesačnej splátky predstavovala sumu vo výške 60,44 eur. Počet všetkých mesačných splátok bol 20. RPMN možno vypočítať algebricky nakoľko sú ostatné údaje známe, prípadne aproximáciou. V uvedenom prípade predstavuje RPMN hodnotu 0,1167696275. Pri percentuálnom určení predstavuje RPMN 11,67 %. Súčasťou výpočtu RPMN nie sú žiadne poplatky.

14. Prostredníctvom právnej zástupkyne žalobca uviedol, že zmluva bola uzatvorená prostredníctvom predajcu, ktorý ponúkol žalovanému možnosť uhradiť kúpnu cenu tovaru uzatvorením tejto zmluvy. Prvé čerpanie úveru bolo viazané na nákup tovaru, pričom cena tovaru bola vo výške 1099 eur, žalobca financoval výšku kúpnej ceny tovaru 1099 eur prostredníctvom úveru. Samotné čerpanie úveru bolo v súlade so zmluvou poskytnuté priamo na účet predajcu, ktorý žalovanému tovar predal. Žalovaný uhradil žalobcovi splátky spolu v rozsahu 240,36 eur a z uvedeného dôvodu jeho záväzky voči žalobcovi pozostávajú z nesplatenej istiny vo výške 892,95 eur, úroku 35,71 eur a poplatkov za upomienky 4,53 eura, tak ako to vyplýva z výpisu predloženého v žalobe. S ohľadom na uvedené je nárok žalobcu odôvodnený v celom rozsahu.

15. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

17. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 7 ods. 19 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

19. V zmysle § 7 ods. 27 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom17td) a na príjem spotrebiteľa.

20. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

21. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

22. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)

f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

23. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

24. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

26. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

27. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

28. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

29. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

30. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

31. Podľa § 879v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

32. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihlíadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

33. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

34. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

35. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

36. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

37. Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

38. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

39. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

40. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

41. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť,

aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

42. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

43. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca ako banka a žalovaný ako klient uzavreli dňa 18.3.2022 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom výška úveru predstavovala sumu 1099,- eur, ktorú mal žalovaný uhradiť v 20 mesačných splátkach a celková čiastka predstavovala sumu 1208,80 eur, výška mesačnej splátky sumu 60,44 eur a ročná úroková sadzba 11,10 %, RPMN bola uvedená vo výške 11,67 %. Žalovaný k zmluve uhradil splátkami po 60,09 eur sumu 240,36 eur.

44. V zmysle § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, pričom z dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je zrejmé, že za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie.

45. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Jednotlivé splátky sa opäť premlčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok.

46. Ako je zrejmé zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splatnosť úveru bola rozvrhnutá na 20 mesiacov. Prvá splátka bola splatná dňa 15.4.2022. Žaloba bola podaná na súde dňa 28.4.2023. Žiadna zo splátok úveru tak nebola premlčaná.

47. V zmysle zmluvy bol spotrebiteľský úver žalovanému poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 11,10 %.

48. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaná obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

49. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

50. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

51. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov (20 mesačných splátok) v marci 2022 činil úrok 2,28 % p.a. (nové obchody). Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako štvornásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

52. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

53. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

54. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom.

55. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013.

56. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

57. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014.

58. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 486,84 % z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 386,84 % prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

59. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že priemerná úroková sadzba v roku 2022 pri úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov bola vo výške 4,49 %. Úroková sadzba dohodnutá v zmluve prevyšuje aj priemernú úrokovú mieru minimálne dvojnásobne.

60. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§ 41 Občianskeho zákonníka). Súd tak zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnené žalobou a úhrady žalovaného vykonané na uvedený nárok započítal na istinu úveru.

61. Súd sa pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

62. Pokiaľ by žalobca namietol, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevyklučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevyklučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (v súvislosti s uvedeným porovnaním rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31. mája 2018 a zároveň v obdobnej veci žalobcu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

63. Súd poukazuje na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevyklučuje uplatnenie korektívu dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru protiplnenia a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobým judikovaným pravidlám sa musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požíciavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednania spotrebiteľskej zmluvy.“

64. Pokiaľ ide konfrontáciu ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa odplaty v spotrebiteľskej zmluve, ktorá odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať a ust. § 39 Občianskeho zákonníka, súd poukazuje na ustálenú judikatúru a v tejto súvislosti súd poukazuje v súvislosti s neprimeraným

úrokom z úveru aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27. 08. 2019: „Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroková sadzba uvedená v zmluve - 28,68 % ročne odporuje dobrým mravom, a preto je dojednanie o úrokovej sadzbe nutné považovať za absolútne neplatné (§ 3, § 39 Občianskeho zákonníka), čo znamená, že veriteľ nemá nárok na úroky z úveru. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 28,68 % ročne nemá opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ju označiť inak ako úžernú a odporujúcu dobrým mravom.“

65. Vo vyššie citovanom prípade odvolací súd považoval za odporujúci dobrým mravom úrok vo výške 28,68 % ročne, avšak pri zistení priemernej ročnej úrokovej miery úrokov poskytovaných v období uzavretia zmluvy bankami vo výške 14,56 %.

66. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pri odplate má sa na mysli súbor všetkých poplatkov, nákladov a iných nárokov vrátane úroku z úveru, pričom uvedené neznamena, že už samotný úrok z úveru nie je možné vyhodnotiť ako rozporný s dobrými mravmi. Akékoľvek poskytnuté plnenia spotrebiteľa súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere požadované alebo vyberané veriteľom alebo treťou osobou sa považujú za plnenia spotrebiteľa veriteľovi a za súčasť odplaty (porovnaj § 9 ods. 14 zákona o spotrebiteľských úveroch).

67. Pokiaľ by dodávateľ v rámci odplaty za úver požadoval aj ďalšie poplatky a náhradu rôznych nákladov, súd v prvom rade posúdi ich dôvodnosť (aj napríklad v súvislosti s tzv. teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách, kedy je súd povinný skúmať, či zmluvná podmienka neobsahuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, pozri napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 18Co/109/2011) a až následne by porovnal, či celková odplata nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

68. S námietkami dodávateľa týkajúcimi sa odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 občianskeho zákonníka sa vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v rozsudku sp.zn. 3Co/83/2017 z 07.11.2017: „Odvolací súd zároveň poukazuje aj na tú skutočnosť, že ročný úrok za poskytnutie úveru dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi.“

69. Prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty lehoty splatnosti spôsob zabezpečenia objem poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytujú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To neznamena, že by súd aj v takom prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 Obč. zák. v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. V danej veci preto bolo možné na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebných úverov v obdobných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2CoCsp/2/2020 z 20. 08. 2020).

70. Obdobne sa s otázkou rozporu úroku s dobrými mravmi vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v týchto rozhodnutiach:

71. „Aplikáciu § 3 OZ nevyklučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú

za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019)

72. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 8,76 %, teda prekročenie tejto úrokovkej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 10 rokov, o viac ako 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020)

73. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. S neprimeranými úrokmi vo výške 17,70 % ročne pri prípustnej celkovej výške odplaty podľa podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24. 06. 2021: „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 19,90 % oproti priemernej úrokovkej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam október 2016 pri úveroch nad 5 rokov vo výške 8,83 % ročne o viac ako dvojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).“

74. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

75. Je potrebné navyše zdôrazniť, že odplata za poskytnutie úveru musí byť úmerná okrem iného aj bonite klienta, pričom vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie újné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

76. Z vykonaného dokazovania súdu je zrejmé, že pri overovaní bonity žalovaného žalobca mal nejaké údaje o výške príjmu žalovaného, avšak nebolo preukázané, či s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

77. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver

s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23.09.2020).

78. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

79. Pre účely skúmania bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou nepostačuje, ak dodávateľ vychádza iba z tvrdení spotrebiteľa bez toho, aby žiadal aj preukázanie tvrdených skutočností príslušnými listinami. Bonitu spotrebiteľa skúmal iba na základe údajov z registra Sociálnej poisťovne a skúmal tiež úverové zaťaženie žalovaného, čo samo o sebe aj v zmysle vyššie citovaných rozhodnutí na posúdenie bonity s odbornou starostlivosťou nestačí.

80. V danom prípade nebolo preukázané, aby žalobca mal vôbec k dispozícii vyplnenú žiadosť s príslušnými údajmi žalovaným, ani aby mal k dispozícii doklady o príjme žalovaného (potvrdenie zamestnávateľa), doklady o výdavkoch žalovaného, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO, prípadne výpis z bežného účtu, pri uzatváraní zmluvy. Súd nemá za preukázané, že by mal žalobca v čase poskytnutia úveru vedomosť o majetkových pomeroch žalovaného, teda kde tento býval, či vlastnil nehnuteľnosť alebo či býval v podnájme, aké výdavky spojené s ubytovaním uhrádzal a taktiež nepreukázal ani iné doklady, resp. zistenia o jeho výdavkoch predstavujúcich uspokojovanie základných životných potrieb. Bez toho, aby žalobca preukázal, že skúmal aj výdavky na strane žalovaného, nemohol mať reálny obraz o majetkovej situácii spotrebiteľa potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať žalovanému poskytnutý úver (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.14CoCsp/3/2021 z 14. 10. 2021).

81. Žalobca vôbec neskúmal skutočné výdavky žalovaného, a to predložením príslušajúcich listín (napríklad výpisom z bežného účtu a podobne). Vychádzal zrejme iba z tvrdení žalovaného. Z predloženej kalkulačky je zrejme, že pri údají príjem je uvedené „900“ a pri údají počet detí „0“. V skutočnosti mal žalovaný v čase uzatvárania zmluvy dve maloleté deti vo veku 14 rokov a 16 rokov, pričom celkovo mal štyri deti a nie je zrejme, ku koľkým z nich mal v čase uzatvárania zmluvy vyživovaciu povinnosť. Zo žiadneho údajá nie je zrejme ani len to, či žalovaný bol v čase uzatvárania zmluvy ženatý. Pri skutočnom skúmaní výdavkov na strane žalovaného pri uzatváraní zmluvy, by uvedené skutočnosti nemohli ujsť pozornosti žalobcu.

82. Súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo sa týka skúmania pravidelných výdavkov žalovaného pred samotným uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Nahliadnutie do databáz úverových registrov a databáz bánk za účelom skúmania výdavkov žalovaného súd nepovažuje za dostatočné. Výpisy z týchto databáz nepodávajú kompletný obraz o výdavkoch žiadateľa – žalovaného, nakoľko výdavkami klienta sú aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ žalobca nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či žalovaný je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/18/2022 z 28.06.2022).

83. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o skúmanie pravidelných výdavkov žalovaného pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov, nie je dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022).

84. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovaného splácať dlh zo zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz bánk nie je dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať obraz ani o výdavkoch klienta. Pri overovaní bonity žalovaného nemal žalobca k dispozícii údaje o výdavkoch žalovaného, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovaného o úver mal k dispozícii všetky relevantné údaje. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18Co/144/2019 z 27. 05. 2020 v súvislosti s posudzovaním bonity žalovaného v obdobnej veci žalobcu.)

85. Uvedené je možné považovať iba za formálne overenie bonity žalovaného, nie však skutočné overenie bonity s odbornou starostlivosťou, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

86. Nie je vôbec zrejmé, aké doklady okrem občianskeho preukazu žalovaný žalobcovi pri uzatváraní zmluvy poskytol ani, či vôbec nejaké predložil. Z predloženej zmluvnej dokumentácie vyplýva, že bol predložený iba občiansky preukaz (čl. 19, čl. 24 spisu).

87. Povinnosť súdu ex offio zisťovať, či došlo k skúmaniu bonity spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

88. Podľa Rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 C 303/20, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti:Prokuratura Okręgowa w Kielcach. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

89. Pri súčasnom poskytnutí úveru s úrokom odporujúcom dobrým mravom a za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

90. Ďalej je možné poukázať aj na nejednoznačnosť ohľadne samotnej výšky mesačnej splátky úveru (§ 9 ods. 2 písm. i), ktorá je v zmluvnom formulári uvedená vo výške 60,44 eur, avšak žalobca v prehľade splácania uvádza očakávanú mesačnú splátku 60,09 eur, ktorú výšku uvádza aj v samotnej žalobe ako aj v špecifikácii uplatneného nároku (bod 5. podania žalobcu z 7.9.2023). Nie je zrejmé z akých dôvodov žalobca výšku splátky zmenil, pričom ak je dohodnutých 20 splátok, tak pri výške splátky 30,09 eur by mal žalovaný zaplatiť 1201,80 eur, ale v zmluve je uvedená celková čiastka k zaplateniu 1208,80 eur. Právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní uviedla, že sa jednalo o očakávanú platbu žalovaného. Uvedený rozpor vo výške splátky a skutočné dojednanie inej výšky splátky, ako je uvedené v zmluvnom

formulári, je ďalším dôvodom bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch.

91. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zmluvnú pokutu v sume 4,53 eur (v žalobe uvedený ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ktorý však žalobca v špecifikácii definuje ako zmluvnú pokutu podľa bodu 7.2 zmluvy), súd tento nárok žalobcovi nemohol priznať.

92. Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Podľa § 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z., ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Súd tak považoval zmluvnú pokutu vo výške 1,2625 % mesačne, čo je 15,15% ročne ($1,2625 \times 12 = 15,15\%$) z dlžnej sumy podľa bodu 7.2 zmluvy, za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

93. Súd sa zaoberal samotou výškou zmluvnej pokuty určenej sadzbou 15,15% ročne z dlžnej sumy. V tejto súvislosti súd poukazuje napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/136/2018 z 15. 11. 2018: „Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie uvedený výklad žalovaného o zmluvnej pokute nezdieľa. Ustanovenie 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z. ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Irelevantné je tvrdenie žalovaného, že zmluvná pokuta sama o sebe nikdy neprevýši hranicu trojnásobku zákonného úroku z omeškania v zmysle bodu 11.3, keďže na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (14,6 % a 5%) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15%) a odvolací súd preto súhlasí s tým, že zmluvná podmienka uvedená v článku 11 je v rozpore so zákonom. Lepšiu situáciu žalobcovi neprivedie ani tvrdenie, že dodržanie zákonom stanovenej hornej hranice sankcií je možné napríklad tým, že si nebude uplatňovať celý úrok z omeškania, ale iba jeho časť. Takéto následné zvažovanie krokov veriteľa, ku ktorým musí dôjsť, aby bola naplnená litera zákona je pre spotrebiteľa neprijateľné. Spotrebiteľ musí byť už v čase uzatváranie zmluvy oboznámený s presnou výškou zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania, ktoré si v prípade nespĺnenia svojich povinností bude môcť veriteľ od neho vymáhať. Povinnosť dojednať zmluvnú pokutu určením jej výšky alebo určením spôsobu jej určenia je zákonná požiadavka určenou priamo v ust. § 544 ods. 2 Obč. zákonníka a vyššie uvedený spôsob určenia, resp. výpočtu zmluvnej pokuty v Zmluve o spotrebiteľskom úvere tejto požiadavke nezodpovedá, pretože je neurčité a nejasné. Nehovoriac o tom, že od takéhoto neurčitého zmluvného ustanovenia veriteľ odvodzoval aj celkovú výšku pohľadávky, ktorú si voči veriteľovi uplatňoval dohodou o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd zároveň upriamuje pozornosť na to, že ustanovenie § 3a ods. 3 nar. prichádza do úvahy len v prípade, ak je splnená podmienka uvedená v odseku 1, teda, ak súčet sankcií neprevyšuje priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne neprevyšuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády, tak len v tomto prípade platí, že ak podľa tohto pravidla určené sankcie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie je možné uplatňovať len do výšky úrokov z omeškania podľa nariadenia. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti za vecne správne. „Aj v danom prípade je možné považovať zmluvnú pokutu za neprímerane vysokú a v rozpore so zákonom, s poukazom na ust. 3a ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré ustanovuje, že zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty. Súčet týchto sankcií (15,15 % a 5% = 20,15% ročne) prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (15%), preto je uvedená zmluvná

podmienka v rozpore so zákonom. Uplatňovanie uvedenej pokuty je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. Bolo potrebné vychádzať z výšky zákonného úroku z omeškania v čase uzavretia zmluvy, nakoľko už v tom čase bola dojednaná neprijateľná sankcia a nebolo možné predpokladať jeho zvyšovanie, či dokonca znižovanie v budúcnosti.

94. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať, teda moderovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo je možné používať výnimočne len pri mimoriadne tvrdom a neadekvátnom dopade zmluvnej pokuty, výhradne však len pri platných úkonoch (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.13CoCsp/52/2021 z 25. 05. 2022).

95. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8CoCsp/2/2022 z 29. 09. 2022, kde v prípade obdobného formulovania zmluvných pokút konkrétnym dodávateľom súd posudzoval neprijateľnosť zmluvnej pokuty, obdobne odporujúcej ustanoveniu § 3a ods. 1 vyššie cit. nariadenia a dospel k nasledovnému záveru: „Keďže súčet úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty v zmysle § 3a ods. 1 Nariadenia boli dojednané v rozpore so znením príslušnej právnej úpravy v neprospech spotrebiteľa, pričom takéto zmluvné dojednania sú absolútne neplatné (§ 53 ods. 5 OZ), avšak moderácia takýchto zmluvných dojednaní potom nie je možná (pozri rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 29. 04. 2010, sp. zn. 8Co/76/2010), je odvolací súd toho názoru, že žalobca nemá nárok na zmluvnú pokutu ani úroky z omeškania zo zmluvnej pokuty, pretože ide o neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú ako také neplatné. Je potrebné hodnotiť kumulatívny účinok všetkých sankčných podmienok v predmetnej zmluve bez ohľadu na to, či veriteľ skutočne trvá na ich plnej úhrade. Preto sa jednotlivé sankcie musia hodnotiť kumulatívne, dôsledkom čoho je potom neprijateľnosť všetkých sankcií ako celku (nezachováva sa časť sankcií, ktorá je v prijateľnej miere).“

96. Vzhľadom na uvedené súd nemohol žalobcovi priznať nárok na zmluvnú pokutu v sume 4,53 eur a v uvedenej časti žalobu žalobcu zamietol aj z dôvodu uplatnenia tohto nároku na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.

97. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na vyššie citované uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

98. Žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (úrok v rozpore s dobrými mravmi, bezúročnosť úveru). Žalovaný v danom prípade uhradil 240,36 eur v splátkach, pričom mu bolo poskytnutých 1099,- eur, súd ho preto zaviazal na úhradu nesplatenej a nepremičanej istiny v sume 858,64 eur. Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

99. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručeníu je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručeníu najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

100. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď dorúčením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i v hodením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

101. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vloženíu do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz. NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

102. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, zaviazal ho súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 5,00 % ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády zo sumy 858,64 eur od 8.1.2023 do zaplatenia.

103. Žalobca listom zo dňa 5.12.2022 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru na základe zmluvy č. 90685419, pričom aktuálny dlh zo zmluvy vrátane príslušenstva predstavoval 933,19 eur. Žalovaného žalobca vyzval na úhradu tejto sumy do 5 dní od doručenia listu. Podľa predloženej obálky s doručenkou, listinu žalovaný neprevzal v odbernej lehote a dňa 7.12.2022 bola zásielka uložená na pošte, kedy sa najskôr dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Pokiaľ žalobca žiada úrok z omeškania od 8.1.2023, v uvedený deň už bol žalovaný s istotou v omeškaní s celou dlžnou sumou istiny úveru a nárok od uvedeného dňa možno žalobcovi priznať.

104. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 8.1.2023 bola základná úroková sadzba G. H. I. vo výške 2,50 % p.a., preto možno žalobcovi priznať nárok na úroky z omeškania v žalobcom požadovanej výške 5,00 % ročne.

105. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

106. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

107. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

108. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

109. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

110. Žalobca požadoval istinu a vyčíslené príslušenstvo pohľadávky v sume 933,19 eur (istina 892,95 eur + úrok 35,71 eur + zmluvná pokuta 4,53 eur) spolu s ďalším nevyčísleným príslušenstvom.

111. Z pôvodne uplatnenej sumy 933,19 eur s ďalším nevyčísleným príslušenstvom, žalobca dôvodne uplatňoval sumu 858,64 eur spolu s príslušenstvom, vo zvyšku súd žalobu zamietol. Úspešnejšiemu žalobcovi tak po odrátaní neúspechu od jeho úspechu vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84 % (92,01 % – 7,99 % = 84,02 %), ktorý mu súd aj priznal.

112. Žalobca žiadal istinu, zmluvnú pokutu a vyčíslené príslušenstvo pohľadávky v sume 933,19 eur, pričom úrok z omeškania si žalobca uplatnil bez toho, aby ho špecifikoval v kapitalizovanej forme, teda vo forme, ktorá by predstavovala vlastne v istom slova zmysle uplatňovanú istinu. Za týchto okolností by nebolo dôvodné, aby súd tieto úroky kapitalizoval, takýmto spôsobom z nich vlastne vytváral istinu a bral ju do úvahy aj ako základ pre posúdenie miery úspechu a neúspechu sporových strán v tomto konaní. Nie je dôvod započítavať nevyčíslené príslušenstvo pohľadávky viažuce sa na úspešne priznanú istinu žalobcovi ako neúspech v otázke náhrady trov konania. V súvislosti s vyššie uvedeným názorom súd poukazuje na aktuálnu judikatúru Krajského súdu v Prešove, napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/3/2019 zo dňa 26. 02. 2019, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/141/2018 zo 4.4.2019. V súvislosti s vyššie uvedeným spôsobom určenia úspechu strán sporu, súd poukazuje na názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 27Co/136/2017 zo dňa 31. 10. 2017, ktoré rozhodnutie zohľadňuje uznesenie NS SR sp.zn.6Obo/243/2007 z 27.11.2008.

113. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

2

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.